

Programma van Toetsing en Afsluiting (PTA)

Cohort 2023-2025

Basisberoepsgerichte leerweg

Leerjaar 3 en 4

Schooljaar 2023-2024 & 2024-2025

Voorwoord

In het derde en vierde leerjaar maak je toetsen en opdrachten die meetellen voor het schoolexamen (SE). Voor elk vak is er een Programma van Toetsing en Afsluiting (PTA) gemaakt, waarin je kunt lezen welke toetsen en opdrachten meetellen voor het schoolexamen. De PTA's zijn met de grootst mogelijke zorg samengesteld. Alle onderdelen van het SE moet je afgerond hebben voordat je in leerjaar 4 aan het eindexamen mag beginnen.

In het examenreglement zijn alle reglementaire zaken opgenomen met betrekking tot het examen. Op de website van Sprengeloo/UDO kun je het examenreglement vinden en eventueel printen. Op de landelijke website www.examenblad.nl kun je alle informatie van de overheid vinden over examens.

Het is van belang dat jij en je ouder/verzorger alle documenten goed doorlezen. Jouw vakdocenten, mentor en de examencommissie zullen je telkens op tijd van de benodigde informatie voorzien, zodat je niet voor verrassingen komt te staan. Vragen die je hebt, kun je aan hen stellen.

We wensen je veel plezier en succes in de bovenbouw van het VMBO!

Mede namens de schoolleiding en examencommissie van Sprengeloo/UDO,

Dhr. R. Koopmans (examensecretaris Sprengeloo/UDO)

Apeldoorn, september 2023

Toelichting

Cijfers

In leerjaar 3 start je met het School Examen (SE). In het PTA van elk vak kun je zien hoe de weging (hoe zwaar een cijfer meetelt) van de cijfers is ten opzichte van elkaar. De rapportcijfers zijn dus een tussenstand van de cijfers die je tot dan toegehaald hebt. Je kunt voor een vak ook toetsen en opdrachten krijgen die alleen meetellen voor de overgang naar leerjaar 4 en niet voor het SE, dit noemen we schoolwerk. In Somtoday (leerlingvolgsysteem) is dit duidelijk aangegeven.

In Somtoday kun je in de kolommen je behaalde cijfers vinden van de toetsen en opdrachten die je gemaakt hebt. Om je cijfers in het leerlingvolgsysteem van Somtoday te zien, heb je een individuele inlogcode met wachtwoord gekregen. Ben je deze vergeten, dan kun je bij de schooladministratie een nieuw wachtwoord aanmaken. Je ziet in leerjaar 3 voor een aantal vakken twee verschillende kolommen met een gemiddelde. Je hebt een gemiddelde-kolom van de cijfers voor de overgang naar leerjaar 4 en je hebt een gemiddelde-kolom van de cijfers voor je SE. In leerjaar 4 werken we alleen met een gemiddeld SE-cijfer.

Belangrijk om te weten is dat je aan alle onderdelen van het SE voldaan moet hebben, anders mag je niet toegelaten worden tot het Centraal Examen (CE).

Heb je alle onderdelen van het schoolexamen in leerjaar 3 en 4 afgerond, dan wordt het schoolexamencijfer voor elk examenvak bepaald. Je krijgt dan een overzicht waarop al je SE-cijfers staan. Je kunt na ontvangst van het SE-overzicht eventueel bezwaar maken met betrekking tot de berekende SE-cijfers. In het examenreglement kun je vinden hoe je dat moet aanpakken. Met het SE-cijfer start je vervolgens aan het Centraal Examen. Samen bepalen deze je eindexamencijfer. Dit geldt ook voor je beroepsgerichte profiel.

- Het SE-cijfer van een vak is het cijfer (op één decimaal nauwkeurig) over alle in het PTA vastgelegde onderdelen.
- Het CE-cijfer van een vak is het cijfer (op één decimaal nauwkeurig) dat je voor je eindexamen hebt behaald.
- Het eindcijfer wordt bepaald door het SE-cijfer en het CE-cijfer bij elkaar op te tellen en vervolgens te delen door 2.

$$\frac{SE\_cijfer + CE\_cijfer}{2}$$

Becijferde examenvakken

Basisberoepsgerichte leerweg

De becijferde examenvakken zijn:

- De verplichte vakken (Nederlands, Engels en maatschappijleer1)
- De profielgebonden vakken (wiskunde, nask1, biologie, aardrijkskunde, economie, maatschappijkunde)
- Het beroepsgerichte profielvak
- Het combinatiecijfer van je vier beroepsgerichte keuzevakken.

De examenvakken lichamelijke opvoeding (sport) en kunstvakken1 (ckv) worden met een letterwaardering afgesloten (onvoldoende, voldoende, goed).

SE-toetsen

In het PTA kun je alle informatie over een SE-toets (ook: handelingsdelen en praktische opdrachten) vinden. Per toets staat aangegeven:

- welke lesstof wordt getoetst;
- wat je moet weten en/of kunnen;
- op welke manier de lesstof getoetst wordt (type en toetsvorm);
- of je een toets mag herkansen;
- de weging van de toets (het cijfer) zoals deze meetelt voor de het Schoolexamen;
- hoe lang een toets duurt en
- welke examenonderdelen van het vak getoetst worden.

Met leerlingen die recht hebben op verlenging of andere compenserende faciliteiten wordt door de vakdocent afgesproken hoe dit toegepast wordt op de toets.

De omschrijving van handelingsdelen en praktische opdrachten kun je ook vinden in je studiewijzer van Somtoday van dat vak. Je vindt hierin het doel en de eisen van de opdracht, de keuzeruimte die je hebt, de manier van beoordelen, het moment waarop je het moet inleveren en de gevolgen die het heeft als je dat niet doet.

Beroepsgericht vak

Het beroepsgerichte examenprogramma bestaat uit een profielvak, vier keuzevakken en een beroepsgerichte stage.

- Het profielvak bestaat uit vier verplichte modules. Het schoolexamen (SE) bestaat uit de beoordelingen van toetsen en vaardigheden van het profielvak. Het profielvak wordt afgesloten met een landelijk CSPE (Centraal Schriftelijk en Praktisch Examen). Beide cijfers (SE+CSPE) samen vormen voor 50% het eindcijfer van je profielvak.
- Ook elk keuzevak sluit je af met een schoolexamen (SE). Deze vier SE-cijfers vormen samen een combinatiecijfer. Elk keuzevak vormt dus 25% van het combinatiecijfer. Het afgeronde combinatiecijfer telt mee in de uitslagbepaling of je wel of niet geslaagd bent. Voor een keuzevak moet je een 4 of hoger halen.
- In het derde en vierde leerjaar ga je op beroepsgerichte stage. De voorwaarden van de stage en de weging hiervan binnen het SE staat beschreven in het PTA. Stage is een verplicht PTA-onderdeel van de beroepsgerichte profielvakken.

Vakken waar je geen Centraal Eindexamen in doet

Er zijn ook vakken waarbij alleen sprake is van een schoolexamen. Deze vakken tellen wél mee voor het diploma. Het gaat om de volgende vakken:

- Maatschappijleer1 (ma1) in leerjaar 3;
- Kunstvakken1 (kckv1) (= ckv) in leerjaar 3;
  - o Kunstvakken1 wordt aan het einde van het derde leerjaar afgesloten. Voor het vak kunstvakken1 worden geen cijfers gegeven, maar je moet wel de beoordeling 'voldoende' of 'goed' halen, anders kun je geen diploma krijgen.
- Lichamelijke opvoeding (lo of sportoriëntatie) in leerjaar 3 en 4 en
  - o LO wordt aan het einde van het vierde leerjaar afgesloten.

Let op: het cijfer dat je voor het schoolexamen maatschappijleer1 haalt telt al mee voor je diploma. Probeer maatschappijleer1 met een 6 of hoger af te ronden. Het vak telt mee in de slaag- en zakregeling. Als je een 5 haalt, begin je het examen met een tekortpunt, met een 7 heb je een compensatiepunt om een 4 of 5 voor een ander vak te compenseren!

Voor Sprengeloo: Het vak levensbeschouwelijke vorming wordt in leerjaar 3 afgesloten en telt mee voor de overgang naar leerjaar 4.

Taal en rekenen

Het vak "taal" wordt in het PTA van het vak Nederlands behandeld. De landelijke toetsing is ook bij het vak Nederlands ondergebracht. Het vak rekenen sluit je af met een schoolexamen, dit cijfer komt op een bijlage bij je diploma.

LOB

In het derde en vierde leerjaar ga je verder met LOB (loopbaanoriëntatie). In leerjaar 1 en 2 heb je LOB-onderdelen gedaan, heb je beroepsoriëntatielessen gevolgd en aan je loopbaandossier gewerkt. In leerjaar 3 ga je verder met je loopbaandossier. Onder andere door de LOB-lessen binnen het beroepsgerichte vak, het bezoeken van voorlichtingen en open-dagen en je stages.

Inhalen van toetsen en opdrachten

Als je een PTA-toets of PTA-werk niet gemaakt hebt, voert de docent een * (= inhalen) in als cijfer. Jij en je ouder(s) kunnen daaraan zien dat je de toets nog niet gemaakt hebt. In principe wordt een gemiste toets door jou zo snel mogelijk, binnen 10 schooldagen ingehaald. Een toets wordt altijd buiten de instructiemomenten van de les ingehaald. Je bent zelf verantwoordelijk om op tijd een afspraak te maken. Heb je PTA-toetsen en opdrachten niet gedaan, dan kun je niet meedoen aan het centraal eindexamen. Ook kun je dan niet meedoen met de herkansing van de toets aan het eind van de betreffende periode. Slechts in zeer bijzondere gevallen en na overleg met de directeur, examencommissie en examensecretaris kan van deze regel worden afgeweken. Meer over het herkansen en inhalen van toetsen kun je lezen in het examenreglement.

Slaag- en zakregeling BasisBeroepsgerichte Leerweg (BBL)

Een kandidaat binnen de basisberoepsgerichte leerweg is geslaagd als deze voldoet aan de volgende eisen:

Gemiddelde van centraal eindexamen (CE)

- Het cijfer voor de vakken van het centraal examen gemiddeld voldoende is. Een leerling is dus gezakt als het gemiddelde cijfer voor het totale CE lager is dan een 5,5.

Eindcijfers van SE + CE

- Je mag één 5 voor een van de examenvakken scoren als je voor de overige examenvakken een 6 of hoger hebt gehaald of:
- Je mag één 4 voor een van de examenvakken scoren als je voor de overige examenvakken een 6 of hoger haalt én je minimaal één 7 of hoger hebt of:
- Je mag twee keer een 5 scoren voor de examenvakken als je voor de overige examenvakken een 6 of hoger haalt én je minimaal één 7 of hoger hebt.
- Je eindcijfers mogen dus niet lager zijn dan een 4; ook je beroepsgerichte keuzevakken niet!
- Je eindcijfer voor Nederlands moet minimaal een 5 zijn.

Overige eisen

- Je moet de vakken lichamelijke opvoeding (sport) en kunstvakken¹ (ckv) met een voldoende of een goed hebben afgesloten.
- Je moet jouw loopbaandossier met een voldoende hebben afgerond.

Niet direct geslaagd?

Voorlopig afgewezen kandidaten mogen herkansen in het beroepsgerichte vak en in één theorievak. Afgewezen wil zeggen je bent nog niet geslaagd. Je bent pas gezakt als je na de herkansingen nog niet geslaagd bent. Afgewezen vmbo-kandidaten krijgen een cijferlijst en een certificaat voor die vakken waarvoor een voldoende, 6 of hoger is behaald.

Je bent **cum laude** (met lof/eer) geslaagd als:

- Het gemiddelde van je eindcijfers voor het profielvak, de twee algemene vakken in het profieldeel en het combinatiecijfer een 8,0 of hoger is en
- Geen van de eindcijfers die bij de uitslagbepaling betrokken zijn lager zijn dan een 6 / onvoldoende.

Op de cijferlijst worden de SE-cijfers, examencijfers en afgeronde eindcijfers afgedrukt. Het behaalde resultaat van de rekentoets krijg je op een aparte cijferlijst.